

Bilgi duvarların dışına dağıldığında ve uzmanlık otomatikleştirilebildiğinde, üniversite yalnızca kendisinin sunabileceği neyi sunar?

Uzmanlıktan Sonra.

Bilginin dağılması, bilgeliğin oluşumu ve üniversitelerin bundan sonra ne olması gerektiği üzerine

WISDOM ... RECOVERED · SAYI 06

Prof. Bassem Khafagy
Dr. Christopher Washington

8 NİSAN 2026

Bu Sayıda

Bu sayı, aralarında neredeyse otuz yıl bulunan iki kitabı ve bu iki kitabı aradaki yılların düşündürdüğünden çok daha güçlü biçimde birbirine bağlayan bir soruyu buluşturuyor.

1994'te altı akademisyenden oluşan bir ekip, üniversitenin dünyanın başlıca bilgi üreticisi olma konumunun artık güvende olmadığını öne sürdü. Tarif ettikleri süreç, yani dağınık, disiplinlerarasını aşan ve uygulamaya dönük bilgi üretiminin belirmesi, bir gerileme değil bir dönüşümdü; araştırma laboratuvarlarında, şirketlerin inovasyon merkezlerinde, kamu kurumlarında ve ne akademik ölçütlere boyun eğen ne de üniversitenin onayını bekleyen uluslararası ağlarda çoktan görünür hâldeydi.

Otuz yıl sonra, MIT'te otuz yıllık yapay zekâ deneyimi olan bir araştırmacı aynı kuruma başka bir yönden yüklendi. Üniversitelerin üretmek ve belgelemek üzere kendilerini örgütledikleri şey olan uzmanlık, kurumların kabullenmeye hazır olduğundan daha hızlı biçimde akıllı makineler tarafından soğuruluyordu.

Yapay zekânın yeniden üretemediği, benzetim ya da yalnızca örüntü tanıma yoluyla geliştiremediği şey bilgeliktir: belirsizlik altında muhakeme, sonuçlar yoluyla kazanılmış düşünüm, hiçbir algoritmanın hazır bir yanıt sunmadığı yerde iyi karar verebilme kapasitesi.

Sırayla okunduğunda bu iki kitap, çağdaş üniversitelerin karşılaştığı güçlükleri anlatmakla kalmıyor. Bir ufuk çiziyor. İkisini de anlayan üniversite, dürüstçe ve erteleme olmadan şunu sormak zorundadır: artık onsuz da bilgi üretebilen ve uzun zamandır uzmanlık dediği şeyin çoğunu yakında otomatikleştirebilecek bir dünyaya, yalnızca kendisinin sunabileceği ne var? Bu sorunun yanıtı, ciddi her kurum için, vereceği en önemli yanıtıdır.

Wisdom Forgotten'ın bu sayısı, her zaman olduğu gibi, yeniden hayal etmeye cesaret edenlere ithaf edilmiştir.

BİRİNCİ YAZI

Uzmanlık Yetmediğinde

Christopher Washington, Ph.D.

Yükseköğretimin bütününde, öğrencilerin belirsizlikle, hızlı toplumsal ve siyasal değişimle ve yapay zekâ gibi teknolojilerin genişleyen etkisiyle tanımlanan bir dünyaya adım attığı giderek daha açık biçimde görülüyor. İş hayatı gitgide, yalnızca teknik yeterlilik değil muhakeme gerektiren belirsiz ve alışılmadık durumlarla tanımlanıyor. Eski bir rektör yardımcısı olarak, öğretim üyelerinin buna karşılık temel eğitim deneyiminin parçası olacak biçimde daha deneyimsel, uygulamalı ve düşünüme dayalı öğrenme biçimleri tasarladığını yakından gördüm.

Ne var ki üniversitelerde sunulan öğretimin ve ölçmenin büyük bölümü hâlâ eski bir modele bağlı duruyor; başarının, bilinen ve görece istikrarlı koşullarda gösterilen performansla kanıtlandığını varsayan bir modele.

*Eğitim, yapılandırılmış bağlamlardaki performansı
ödüllendirmeyi sürdürüyor; oysa öğrencilerin adım attığı dünya,
değişen bağlamlarda muhakeme istiyor.*

Tim Dasey, 2023 tarihli *Wisdom Factories: AI, Games, and the Education of a Modern Worker* (Bilgelik Fabrikaları: Yapay Zekâ, Oyunlar ve Modern Çalışanın Eğitimi) kitabında bu gerilimi, üretken yapay zekâ gündelik hayata yerleşmeden çok önce sezdi. Savı doğrudandı: makineler rutin bilişsel işleri üstlendikçe, eğitilmiş insanı ayırt eden şey ne bildiğinin ötesine geçip nasıl karar verdiğine uzanacaktır.

Güvenli Oda: Bilgelik Eğitimde Mükemmelliği Neden Sabitler

Bilgi hem bollaşıp hem de kolayca erişilebilir hâle geldikçe, Dasey bilgeliğin üniversitenin “güvenli odası” olduğunu öne sürüyor. Sarsıntıyla karşılaştığımızda enformasyon, beceri, uzmanlık ve bilgelik arasındaki anlam farkını düşünmemizi istiyor. Enformasyon aktarılabilir.

Beceri eğitimle kazandırılabilir. Uzmanlık giderek daha çok kopyalanabilir, hatta otomatikleştirilebilir. Bilgelik ise oluşmak zorundadır. Dasey için üniversite bu yüzden bir güvenli oda olabilir; toplumsal ve teknolojik ilerlemelerin yol açtığı sarsıntıdan korunmak için değil, deneyim, düşünüm ve sonuçların bütünleşmesinden doğan bilgeliği metalaştırmak daha güç olduğu için.

Üniversite yöneticileri bilgeliği beslemenin neyi gerektirdiğini düşünürken, Dasey bilgeliğin daha yavaş geliştiğini ve kestirmelere direndiğini hatırlatıyor. Bu, temel bir gerilim doğuruyor: öğretim üyeleri müfredatı çoğu zaman uzmanlığın geliştirilmesi çevresinde tasarlar ve ölçmeyi verimli biçimde ölçülebilecek olanın çevresinde kurar. Oysa ölçmesi en kolay olan, beslemesi en önemli olan değildir.

Bilgeliği beslemeye doğru bir kayış, bu nedenle öğretim üyesi kimliğinde, müfredat ile öğretimin mimarisinde ve öğrenmenin ölçülme tasarımında buna karşılık gelen bir kayışı gerektirir.

Dasey'nin Bilgelik Mimarisi

“Bilgelik” neyden oluşur? Dasey bilgeliği bir soyutlama olarak değil, deneyime bağlı bir kapasiteler kümesi olarak çerçeveler.

- **Bağlamlar arası aktarım.** Bilginin hangi alanlarda geçerli olduğunu fark etmek.
- **Belirsizlik altında örüntü tanıma.** Eksik veriyle sinyali sezmek.
- **Değer dengeleme.** Açık bir en iyi seçenek yokken ödünleşimleri tartmak.
- **Uyarlanabilir düşünüm.** Zihinsel modelleri sonuçlara göre yenilemek.

Bu kapasiteler edilgen biçimde edinilmez, etkin olarak beslenir; eylem ile geri bildirimin sıkı sıkıya birbirine bağlanmasını gerektirir.

Bu tür bir öğrenme için Dasey eğitsel oyunları örnek gösterir. İyi tasarlanmış oyunların zamanı sıkıştırdığını, karmaşıklığı benzetimle kurduğunu ve oyuncuları karar vermeye, başarısız olmaya ve uyum sağlamaya zorladığını söyler. Bu oyunlar sonuçları da görünür kılar; geleneksel öğretimin çoğu zaman son not verilene kadar ertelediği bir şeyi.

Mükemmellik başarısızlığı ortadan kaldırmak değil, onu öğretici kılacak biçimde kurmaktır.

Bilgeliğin Hızlandırıcısı Olarak Üniversiteler

Dasey, üniversitelerin “bilgelik fabrikaları” olmak için gereken ham maddelere zaten sahip olduğunu düşünüyor. Soru, bu deneyimleri tasarım yoluyla örgütleyip örgütlemedikleridir.

Dasey bilgeliğin hâlihazırda nerede belirmediğini gösterir: başarısızlığın yeniden yorumlamayı zorunlu kıldığı bir laboratuvarı, yarışan çerçevelerin sınırları açığa çıkardığı bir seminerde, kararların etik ağırlık taşıdığı bir klinik ortamda ve eşgüdüm ile çatışmanın yönetilmek zorunda olduğu ortak projelerde.

Bu öğrenme deneyimleri çoğu zaman çeperde kalır: ileri düzey seminerlerde, bitirme projelerinde ya da seçmeli stajlarda. Derslerdeki temel öğrenme etkinlikleri ise içerik hâkimiyetine ve ayrık değerlendirmeye dönük olmayı sürdürür.

Ya mükemmellik, öğrencilerin bilgiyi ne kadar verimli edindiğiyle değil, gerçek koşullarda ne sıklıkla muhakeme yürüttükleriyle tanımlansaydı?

Çözümleyici muhakemeye, iletişime, eşgüdüm ve yapay zekâ araçlarını yönetmeye yönelik talebin yükseldiği bir dünyada, bilgelige odaklanmaya geçmek ciddiyeti yeniden tanımlamayı gerektirir; yalnızca içeriğin zorluğu olarak değil, öğrencilerin vermek ve gerekçelendirmek zorunda olduğu kararların karmaşıklığı olarak.

Bilgelik Fabrikaları Bugün Neden Önemli

Dasey'ye göre teknolojik sistemler güçlendikçe ve bilgi daha erişilebilir hâle geldikçe, yükseköğretimin ayırt edici değeri başka yere kayar. Bilgelığın gelişme koşullarını inceltebilen üniversiteler, akıllı makineler çağında en anlamlı kalanlar olabilir.

Bu, öncelikle mesleki alanların daha karmaşık ve birbirine bağımlı hâle geldiği bir iş dünyasına adım atan öğrenciler için önemlidir. Meslekte başarı artık kişinin ne bildiğiyle tanımlanmıyor. Belirsizlik altında akıl yürütebilmek, sınırlar arasında eşgüdüm kurabilmek ve sağduyuyla davranabilmek çevresel değil, çekirdek bir mesleki yetkinlik hâline geliyor.

Bu koşullarda yaşam boyu öğrenme, yalnızca bir belge daha eklemek değildir. Deneyimi, düşünümü ve yeniden ayarlanmayı içeren yinelemeli bir öğrenme sürecidir.

Üniversiteler için sonuçlar da aynı ölçüde ağırdır. Bilgi aktarımı giderek metalaşırsa, kurumsal değer enformasyona ve uzmanlığa erişimle değil, bilgeliği bilinçli olarak besleyen öğrenme ortamları tasarlayabilme becerisiyle tanımlanacaktır.

“Bilgelik fabrikası” fikrinin üniversitelerin geleceği için kısıktıcı olmasının nedeni budur. Bu fikir, bilgeliğin tasarım yoluyla sistemli biçimde beslenebileceğini öne sürer: yalnızca disiplinler etrafında değil bütünleştirici sorunlar etrafında kurulmuş müfredat; yalnızca yanıtlara değil akıl yürütmeye ve düşünümüne odaklanmış ölçme; sonuçları görünür kılan öğrenme ortamları; enformasyon aktarımından deneyim tasarımına kayan öğretim üyesi rolleri.

Daha geniş sonuç toplumsaldır. Hızlanan toplumsal ve teknolojik değişimle biçimlenen bir dünyada, üniversitelerin bilgeliği besleme kapasitesi belirgin biçimde insana özgü bir etkinliktir; bireylerin karmaşık durumları nasıl yorumladığını, sağlam kararları nasıl verdiğini ve hizmet ettikleri kurum ve mesleklerde nasıl sorumlu davrandığını güçlendirir.

Öyleyse akademik liderler için asıl soru bir tasarım sorusudur: her öğrencinin, bilgeliğin rastlantısal değil beklenen olduğu bir eğitim yaşaması için ne gerekir?

Christopher Washington

CHRISTOPHER WASHINGTON, PH.D.

08 Nisan 2026

KİTAP HAKKINDA

BAŞLIK	Wisdom Factories: AI, Games, and the Education of a Modern Worker (Bilgelik Fabrikaları: Yapay Zekâ, Oyunlar ve Modern Çalışanın Eğitimi)
YAZAR	Tim Dasey
YAYINEVİ	Rejuvenate Publishing
YIL	2023
SAYFA	258
ISBN	979-8-9882386-0-7
TEMEL FİKİR	Yapay zekâ, üniversitelerin uzun zamandır eğitimin çekirdeği saydığı bilişsel işleri soğurdukça, üniversitenin en kalıcı katkısı bilgeliği beslemek hâline gelir: hiçbir makinenin yeniden üretemeyeceği ya da kestirmeden geçemeyeceği, deneyime bağlı muhakeme, belirsizlik altında örüntü tanıma ve düşünümeye dayalı uyum kapasitesi.

#WisdomForgotten #BilgelikFabrikaları #İşinGeleceği #YapayZekâVeEğitim #Yükseköğretim

İKİNCİ YAZI

Artık Kendimize Saklayamadığımız Bilgi

Prof. Bassem Khafagy

Yirminci yüzyılın büyük bölümünde üniversite, dünyadaki yeri konusunda sessiz bir özgüvenle çalıştı. Bilgiyi o üretiyordu. Başkaları tüketiyordu. Bu düzen doğal, hatta kalıcı görünüyordu: laboratuvardaki ya da kütüphanedeki akademisyen, yayın ve öğretim yoluyla eninde sonunda topluma akacak bir kavrayış üretiyordu. Üniversite bilgiyi yalnızca elinde tutmuyordu. Bilginin meşru biçimde yapılma sürecini elinde tutuyordu.

Michael Gibbons ve beş meslektaşı 1994'te *The New Production of Knowledge* (Bilginin Yeni Üretimi) kitabını yayımladığında, bu özgüven çoktan aşınmaya başlamıştı. Gibbons, Camille Limoges, Helga Nowotny, Simon Schwartzman, Peter Scott ve Martin Trow'nun tarif ettiği şey, üniversitenin moral ya da bütçe krizi değildi. Daha temel bir şeydi: bilginin nasıl ve kimler tarafından üretildiğine dair yapısal bir dönüşüm.

Üniversite bilgiyi yalnızca elinde tutmuyordu. Bilginin meşru biçimde yapılma sürecini elinde tutuyordu.

Bunu, özenli bir kesinlikle adlandırdılar: Mod 2'nin belirişi.

İki Mod, Tek Dönüşüm

Mod 1 ile Mod 2 bilgi üretimi arasındaki ayrım, kitabın merkezî ve kalıcı katkısıdır. Tanıdık biçim olan Mod 1, disiplinlerin içinde üretilen, akademik ölçütlerle yönetilen, hakem değerlendirmesiyle sınınan ve doğal yuvası üniversite olacak biçimde örgütlenen bilgidir.

Merak güdümlüdür, görece özerktir ve öncelikle akademik topluluğun kendisine karşı sorumludur. Mod 2 ise uygulama bağlamında üretilir. Disiplinlerin kuşaklar boyunca kurduğu sınırları keserek geçer. Sanayiden, kamudan, sivil toplumdan ve akademiden gelen heterojen ekiplerin sırayla değil birlikte çalışmasını içerir.

Yalnızca akademik akranlara değil, sonuçlarında doğrudan çıkarı olan daha geniş bir paydaş kümesine karşı da sorumludur. Ve en önemlisi, üniversitenin onu toplamasını beklemez.

Bu savı 1994'te pek çok okur için sarsıcı kılan ve geriye dönüp bakıldığında sarsmayı sürdüren şey, Gibbons ve meslektaşlarının kıyıda köşede kalmış bir olguyu anlatmıyor olmalarıydı. Değişimin başat yönünü anlatıyorlardı.

Üniversite, meşru bilgi üretimindeki tekelinin düşünsel manzaranın kalıcı bir özelliği olduğunu uzun zamandır varsayıyordu. Gibbons ekibi, hatırı sayılır ampirik desteklerle, bu tekelin çözülmekte olduğunu ve çözülmünün bir başarısızlık değil üniversitenin kendi başarısının sonucu olduğunu savundu.

Dağılmanın Paradoksu

Üniversiteler insanları bilgi üretmek üzere ne kadar çok yetiştirdiyse, toplumun her kesimine bunu yapacak kapasiteye ve isteğe sahip o kadar çok insan yayıldı. Üniversitenin beslediği uzmanlık, duvarlarından kaçıp yeni yuvalar, yeni ittifaklar ve yeni örgütlenme biçimleri buldu. Araştırma enstitüleri, şirket laboratuvarları, kamu kurumları ve uluslararası ağlar, sonuç doğuran bir bilgi ürettiyordu: gerçek sorunlara değen, gerçek sonuçlara karşı sınanan ve onu kullanacak olanlarca biçimlendirilen bir bilgi.

Gibbons ve meslektaşları bu dönüşümün nitelik boyutlarına da dikkat ettiler. Mod 1’de nitelik öncelikle disipliner ölçütlerle tanımlanır: ciddiyet, özgünlük, alana katkı. Mod 2’de nitelik, pratik etkililiği, toplumsal değeri ve etik sorumluluğu da içeren daha geniş ve daha zorlayıcı bir ölçütler kümesine karşı değerlendirilir.

Bu daha geniş değerlendirme çerçevesi Mod 2 bilgisini daha az ciddi kılmaz. Onu farklı biçimde ciddi kılar; salt disipliner bilimin zorunda olmadığı biçimlerde hesap verebilir kılar.

Üniversitenin beslediği uzmanlık, duvarlarından kaçıp yeni yuvalar, yeni ittifaklar ve yeni örgütlenme biçimleri bulmuştu.

Bugünden bakıldığında bu savda neredeyse kehanet gibi bir şey var. 1994’ten bu yana geçen otuz yıl, Gibbons ekibinin işaret ettiği her eğilimi hızlandırdı. Açık erişimli yayıncılık, sektörler arası araştırma ortaklıkları, yurttaş bilimi ve yapay zekâ, her biri kendince, Gibbons’ın tarif ettiği bilgi üretimi dağılmasını derinleştirdi. Üniversite kendini bir zamanlar hayal bile edemeyeceği bir ortamda buluyor: ne bilginin tek üreticisi olduğu ne de pek çok alanda en çevik üreticisi olduğu bir ortamda.

Meydan Okumanın İçindeki Davet

Yine de kitabın anlamı yalnızca uyarıcı değildir. Üniversiteye yönelttiği meydan okuma aynı zamanda bir davettir. Mod 2 bilgi üretimi disiplinlerarasını aşmakla, toplumsal hesap verebilirlikle ve gerçek bağlamlarda uygulamayla tanımlanıyorsa, üniversite bu dönüşümün isteksiz bir izleyicisi değil öncüsü olmayı seçebilir.

Kendisini yerleşik disiplinlerin bekçisi olarak değil, farklı bilgi topluluklarını bir araya getiren bir toplayıcı olarak örgütleyebilir; toplumdaki başka hiçbir kurumun tam olarak yerine koyamayacağı bir şeyi o topluluklara taşıyan bir toplayıcı: titiz sorgulama geleneği, eleştirel düşünümüne bağlılık ve fikirlerin en derin sonuçlarına karşı sınanması için gereken zaman ile alan.

Kitap ayrıca üniversitelerin özümsemekte ağır davrandığı bir meydan okuma da ortaya koyar: bilgi artık dağınık ve uygulamaya dönük ortamlarda üretiliyorsa, akademik hayatı örgütleyen disiplinler hakikatin yansız kapları değildir. Belirli çıkarlara hizmet eden ve başkalarını gölgeleyen, tarihsel olarak kurulmuş sınırlardır. Mod 2 dünyası bölümlerin ortadan kalkmasını istemez. Kurumlardan onları daha gevşek tutmasını, gerçek sorunların gerektirdiği geçirgenliğe izin vermesini ister.

Bilgi Gittiğinde Geriye Ne Kalır

Gibbons'ı, Dr. Washington'ın bu sayıda ortaya koyduğu savla birlikte okuduğunuzda bir yakınsama beliriyor. Bilgi üretimi dışarıya doğru dağılıyorsa ve uzmanlık akıllı makineler tarafından söğürülüyorsa, üniversitenin elinde daha eski ve tanımlanması daha güç bir şey kalır.

Elinde bilgeliğin oluşma koşulları kalır: başarısızlığın yeniden yorumlamayı dayattığı laboratuvar, yarışan çerçevelerin sınırlarını açığa çıkardığı seminer, kararların ağırlık taşıdığı klinik ortam ve deneyimin, düşünümün ve sonucun enformasyondan fazlası hâline gelecek kadar uzun süre bir arada tutulduğu bir öğrencilik yolculuğunun uzun yayı.

Gibbons ve meslektaşlarının anladığı ve üniversite yöneticilerinin kabul etmekte ağır davrandığı şey şudur: yükseköğretimin önündeki soru, bilgi üretiminin değişip değişmeyeceği değildir. Değişti.

Soru şudur: üniversiteler yalnızca kendilerinin sunabileceği şeyin çevresinde mi örgütlenecekler, yoksa dünyanın çoktan duvarlarının çok ötesine dağıttığı bir işlevin çevresinde örgütlü kalmayı mı sürdürecekler?

Bu soru bugün her zamankinden daha acildir. Gibbons ekibi dönüşümü adlandırdığından otuz yıl sonra baskı yalnızca arttı. Ve yanıt, her zaman olduğu gibi, üniversiteleri yönetenlerin hizmet ettikleri kurumu yeniden hayal etmeye istekli olup olmadığına bağlıdır.

Yeniden hayal etmeye cesaret edenlere.

Bassem Khafagy

PROF. BASSEM KHAFAQY

Prof. Bassem Khafagy, Başkan, World Universities Foundation · connect@wisdom-forgotten.com · 08 Nisan 2026

KİTAP HAKKINDA

BAŞLIK	The New Production of Knowledge: The Dynamics of Science and Research in Contemporary Societies (Bilginin Yeni Üretimi: Çağdaş Toplumlarda Bilimin ve Araştırmanın Dinamikleri)
YAZARLAR	Michael Gibbons, Camille Limoges, Helga Nowotny, Simon Schwartzman, Peter Scott ve Martin Trow
YAYINEVİ	SAGE Publications
YIL	1994
SAYFA	192
ISBN	978-0-8039-7794-5 (karton kapak); 978-0-8039-7793-8 (ciltli)
TEMEL FİKİR	Bilgi üretimi artık üniversitenin tekeline değildir. Disiplinlerarasını aşan, dağınık ve akademinin ötesinde topluma karşı sorumlu yeni bir bilgi üretme biçimi, geleneksel disipliner modelin yanında belirmiş ve üniversiteleri ne olduklarını, ne ürettiklerini ve dünyanın artık onlardan nasıl bir kurum olmalarını istediğini yeniden düşünmeye zorlamıştır.

#WisdomForgotten #Modİki #BilgiÜretimi #Yükseköğretim #GeleceğinÜniversitesi

Bizimle okuyun ... Bizimle düşünün ... Bizimle yeniden hayal edin.

Wisdom ... Forgotten'ı beğeniyor ve desteklemek istiyorsanız, bunun birkaç yolu var.

- Bülteni bir meslektaşınıza iletin ve aramıza katılmaya davet edin.
- Yorumlarınızı paylaşın, hepimiz sizden öğrenelim.
- Bu sohbette yer almayı hak ettiğine inandığınız bir kitap varsa bize söyleyin. Önerin. Gerekçesini yazın.

Bu bülten hakkında • *Wisdom ... Forgotten*, Prof. Bassem Khafagy ve Dr. Christopher Washington tarafından hazırlanan haftalık bir bültendir. İki birlikte, küresel yükseköğretim stratejisi, kurumsal liderlik, yönetim, iş gücü inovasyonu ve örgütsel dönüşüm alanlarında birden çok kıtaya yayılan altmış yıllık bir birikim taşımaktadır. Bu bülten her hafta, çoğu zaman yükseköğretimin bugün içinden geçtiğine çok benzeyen anlar için yazılmış iki klasik akademik yapıttan fikirler çıkarır ve bu görüşler yeniden uygulamaya döndüğünde nelerin mümkün olduğunu sorar. Bu bir kitap tanıtımı değildir. İki düşünce insanı ile akademisyenlerden, üniversite yöneticilerinden ve uygulayıcılardan oluşan büyüyen bir topluluk arasındaki bir sohbettir; bu topluluk, alanı biçimlendiren düşünsel temellerle yeniden bağ kurup onları bugünün gerçekleri için yeniden yorumladığımızda üniversitenin geleceğinin güçleneceğine inanır. Pek çok bilim insanı ve lider bu fikirleri ileri taşıdı. Amacımız, onları gündelik liderlik, politika ve kurumsal tasarım kararlarına yeniden bağlamaktır.

Dr. Christopher Washington • Franklin Üniversitesi'nin emeritus rektör yardımcısıdır; liderleri karmaşıklık, sarsıntı ve hızlı örgütsel değişimde yol almaya hazırlayan bir yönetici koçluğu ve danışmanlık şirketi olan ResiliencePlus Advisors LLC'nin kurucusu ve genel müdürüdür. Ayrıca Innovative Leadership Institute bünyesindeki ILI Düşünce Kuruluşu'nun başkanlığını yürüterek, yenilikçi liderliğin kuramını ve uygulamasını ileriye taşıyan küresel bir bilim insanları ve kıdemli uygulayıcılar ağına öncülük etmektedir. Forbes Nonprofit Council'a katkı veren bir yazar olarak liderlikte yenilik, örgüt kültürü ve performansı ile öğrenme ekosistemi tasarımı üzerine yayın yapar.

Prof. Bassem K. Khafagy • Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa ve Orta Doğu'ya uzanan bir çalışma hayatı olan akademik lider, çok satan kitap yazarı, ödüllü araştırmacı ve stratejik düşünürdür. Bugün zamanını "Üniversite"yi toplumda dönüştürücü bir güç olarak yeniden düşünmeye ayırmaktadır. Başta World Universities Foundation, WUF, World Summit on Universities, WSU ve Re-Imagine University bülteni ile kitap dizisi olmak üzere pek çok küresel akademik girişimin kurucu gücüdür.

İletişim • World Universities Foundation · connect@wisdom-forgotten.com · wisdom-forgotten.com

Görsel kompozisyonlar • Bu bültendeki ve dizideki görsel kompozisyonlar Prof. Bassem K. Khafagy'nin özgün çalışmalarıdır. Tamamen yazarın sanatsal vizyonu ve tasarım duyarlılığı doğrultusunda, yapay zekâ dahil ileri teknolojik araçlarla üretilmişlerdir. Üniversiteyi yeniden hayal etmeye adanmış bir dizide, sanatın kendisinin de bu yaratıcı olanak ruhunu yansıtmaya yerinde görülmüştür.

Haklar • İlk olarak *Wisdom ... Forgotten*'ın 06 numaralı sayısı olarak 8 Nisan 2026'da yayımlanmıştır. Bu arşiv baskısı okuma ve baskı için hazırlanmıştır. © Tüm hakları saklıdır, 2026.

Bu Türkçe baskı hakkında • Bu metin bir çeviri değildir. Aynı sayının İngilizce aslındaki düşünceyi, tonu ve etkiyi Türkçede aynı değerle karşılamak üzere, yazarların yönlendirmesi ve onayıyla yapay zekâ desteğiyle baştan yazılmıştır. Amaç, metnin Türkçede özgün olarak kaleme alınmış gibi okunmasıdır.

WISDOM · FORGOTTEN